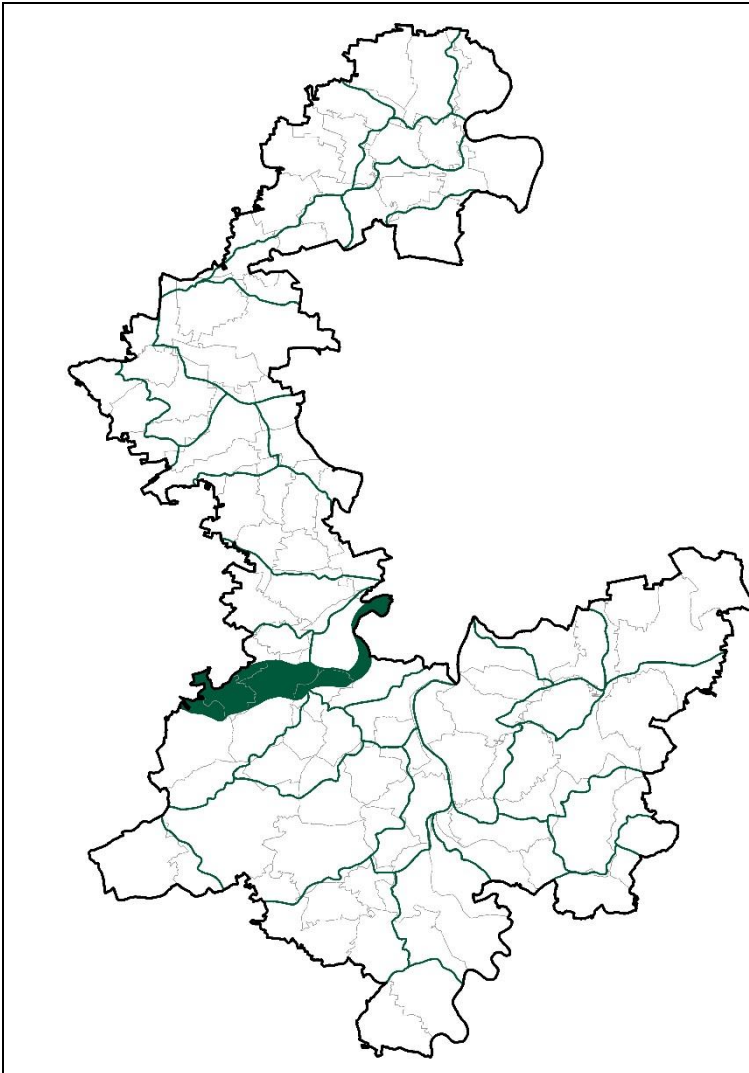

NIVA BEROUNKY

17

VYMEZENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

Niva Berounky z železničního mostu v Černošicích

Niva Berounky mezi Dobřichovicemi a Černošicemi

Niva Berounky z mostu v Řevnicích

Dotčené obce:

Černošice, Dobřichovice, Lety, Řevnice, Všenory, Karlík

Sousedící krajinné okrsky:

15 – Konec světa, 16 – Černošice, 18 – Kazín, 19 – Všenorský potok, 20 – Brdy

Popis vymezení krajinného okrsku:

Krajinný okrsek je vymezený na území nivy Berounky, vymezené plošinou utvořenou říčními sedimenty Berounky. Na SV je ke KO přiřčeno území Černé skály nad obcí Lety.

NIVA BEROUNKY

17

STÁVAJÍCÍ KVALITY / CHARAKTERISTIKY KRAJINNÉHO OKRSKU

Pohled na nivu Berounky mezi Černošicemi a Radotínem, z vyhlídky na Sulavě

Niva Berounky mezi Dobřichovicemi a Karlíkem

Pohled na nivu Berounky okolo Dobřichovic a Letů z Karasovy vyhlídky u Karlíka

Pohled na nivu Berounky od bývalé skládky Na Bořích jižně od Řevnic

NIVA BEROUNKY

17

VODNÍ REŽIM

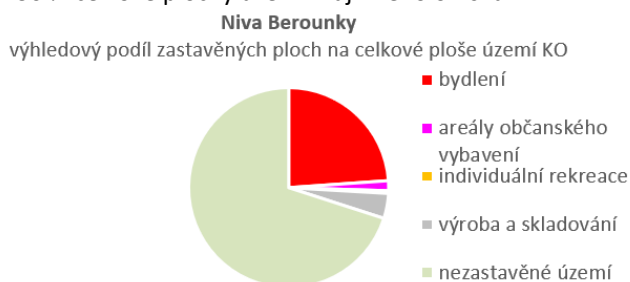
Území KO kopíruje nivu neckovitého údolí řeky Berounky od obce Řevnice až k hranicím Prahy-Radotína. Výjimku tvoří SZ cíp, jež je mimo nivu a na níž je definovaná plocha tvořící v případě přívalové srážky ohrožující rychlý odtok. KO tvoří významný tok, řeka Berounka, na níž jsou v tomto úseku čtyři jezy, z nichž na některých jsou instalovány MVE. V Řevnicích pod jezem jsou ekohydrologicky cenné ostrovy. Území KO spoluvytváří přítoky řeky Berounky. Pravostrannými přítoky jsou potoky Moklický p., Nezabudnický, Kejná, Všenorský, Mokropeský, Humenský, Kazínský potok. Levostrannými přítoky jsou potoky Karlický, Kluček a Švarcava. Území má podprůměrnou retenční schopnost, což je dáno způsobem využívání nivy, která je buďto zastavěná nebo intenzivně zemědělsky využívaná, zejména pak oraná.

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

Většina nezastavěného území KO je využívána k intenzivnímu zemědělskému hospodaření, v Řevnicích, Dobřichovicích a Všenorech jsou enklávy zahrádkových osad a pastvin pro koně.

OSÍDLENÍ A URBANIZAČNÍ PROCESY

V území krajinného okrsku Niva Berounky se nacházejí zastavěná území obcí Lety a Karlík a části zastavěných území obcí Černošice (Dolní Mokropsy), Všenory, Dobřichovice a Řevnice. Černošice, Dobřichovice a Řevnice jsou vybavenými městy, jejich centra s výjimkou Dobřichovic leží mimo krajinný okrsek Niva Berounky (respektive v dotyku s ním). Celé území je již od posledních desetiletí 19. století vystaveno intenzivnímu urbanizačnímu tlaku, původně v podobě výstavby rekreačních letních bytů, od První republiky postupně přecházejí do rezidenční suburbanizace. Tato historie souvisí s dobrým napojením na Prahu představovaným železniční tratí Praha-Beroun-Plzeň. Těleso trati z větší části vymezuje nivu, a tudíž i tvoří hranici krajinného okrsku. Vnitřní urbanizační osou krajinného okrsku je dopravní tah silnice II/115, podél kterého dochází ke srůstu zástavby Dobřichovic, Let a Řevnic. Původní vesnická zástavba vsí Dolní Mokropsy, Všenory, Dobřichovice a Lety je takřka dokonale překryta vrstvou letních vil konce 19. a první poloviny 20. století a novodobé suburbaní výstavby, které zcela změnilo jejich charakter. V prostoru mezi Dobřichovicemi a Všenory je tlak na srůst na stále ještě nezastavěné louce. Mezi tělesem železnice a řekou je u Dobřichovic a Všenor v nivě několik enkláv obtížně dostupných zastavěných ploch, periodicky ohrožovaných povodněmi. Stejně tak nivní louka u Dolních Mokropes je zastavěná chatovou oblastí, ve které dochází ke spontánní přeměně na trvalé bydlení. Rozsah plánovaných zastavitelných ploch je omezený, větší zastavitelné plochy se nacházejí v Letech a v menší míře v Dolních Mokropsech. Při naplnění plánů dosáhne podíl zastavěných ploch 30 % celkové plochy území krajinného okrsku.

REKREACE V KRAJINĚ

Rekreační osu území tvoří řeka Berounka a její doprovodné porosty. Okolí jezů v Dolních Mokropsech a Dobřichovicích je při dobré kvalitě vody v řece využíváno ke koupání. Na okraji všech sídel jsou podél zahrádkářské a chatové osady. Řeka Berounka je využívána vodáky a rybáři. Celé území nivy je vzhledem k nízké prostupnosti krajiny (zejména za hezkých dní) přetíženo každodenní rekreací místních obyvatel a tranzitní rekreací Pražanů při (cyklistické) cestě z Prahy směrem na Karlštejn.

NIVA BEROUNKY

17

PROSTUPNOST A CESTNÍ SÍŤ

Prostupnost krajiny podél řeky je dobrá, ale na několika místech přerušena a za hezkých letních a podzimních dnů dochází k jejímu chronickému přetěžování. Prostupnost územím ze severu je rovněž dobrá, zemědělská krajina je rozdělena polními cestami a přes řeku je několik pěších lávek a tři silniční mosty. Velmi dobře prostupné lesní masivy Brd přímo navazují na hustou cestní síť zastavěných území.

EKOLOGICKÁ STABILITA A MIGRAČNÍ PROSTUPNOST

Kostru ekologické stability krajiny KO tvoří doprovodné porosty Berounky. Řeka je na území KO regulovaná, na velké části délky toku rozparcelovaná takřka na hranu břehu mezi soukromé zahrádky. Migrační propustnost krajiny snižuje rovněž prakticky souvislý pás zastavění na území KO a souběh několika významných dopravních staveb. Osu ÚSES tvoří nadregionální biokoridor a do něj vložena biocentra okolo vodního toku (vodní osa a na ni vázané ekosystémy), která je výrazně ovlivněna urbanizací a hranicí hl. m. Prahy. Vložená RBK mají na vodní osu vázané pouze menší části své výměry. Z osy NRBK odbočuje několik větví lokálního ÚSES (severně od Černošic, na východ k Jílovišti, jižně od Černošic na západ k Vonoklasům, na sever mezi Lety a Dobřichovicemi a na jih do Brd mezi Lety a Řevnicemi).

ZÁMĚRY SE ZÁSADNÍM POTENCIÁLNĚ NEGATIVNÍM VLIVEM NA KRAJINY

➔ A.5 VÝKRES ZÁMĚRŮ | ZÁMĚRY S VLIVEM NA KRAJINU

Splavnění řeky Berounky z Prahy do Berouna pro I. třídu (narušení koryta a zejména břehů Berounky)
Modernizace trati Praha-(Beroun)-Plzeň

KRAJINNÉ HODNOTY A POTENCIÁLY KRAJINNÉHO OKRSKU

- ➔ A.2a VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | PŘÍRODNÍ A KRAJINNÉ HODNOTY
- ➔ A.2b VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | ÚSES A KOSTRA EKOLOGICKÉ STABILITY
- ➔ A.2c VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | KULTURNÍ HODNOTY

Řeka Berounka a celý krajinný prostor nivy Berounky

Prostorová scéna údolí Berounky

Tůně – slepá ramena Berounky s bohatou faunou

Památné stromy Jilm letní v Černošicích, U dubu ve Všenorech, Svatojánská lípa v Dobřichovicích

Nezastavěná niva Berounky mezi Černošicemi a Radotínem

Historické jádro Letů – „selské zátiší“ s barokními statky kolem návsi

Historické jádro Horních Mokropes – barokní statky okolo návsi

Historické jádro Dolních Mokropes

Kostel sv. Mauritia (sv. Mořice) v Řevnicích

Zámek Dobřichovice s kaplí sv. Judy Tadeáše

Kostel sv. Martina a Prokopa v Karlíku

Výklenková kaple v Letech

Kostel sv. Václava ve Všenorech

Výklenková kaple na návsi v Horních Mokropsech

Železniční most Dolní Mokropsy – Všenory

Kadečkův mlýn v Dolních Mokropsech

Jedličkovy Lázně (osada Jedličkov) v Dolních Mokropsech

Kultovní trampská osada Černá skála

Cesta mramoru z Dobřichovic do Karlíka

Archeologické nálezy u obce Karlík

NIVA BEROUNKY

17

ZÁVADY A PROBLÉMY KRAJINNÉHO OKRSKU

VODNÍ REŽIM V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Plocha nivy narušená zemědělskou velkovýrobou a rozvojem zástavby

Kanalizace přítoků Berounky v nivě (zejména Karlický a Všenorský potok a Švarcava)

Omezení prostoru řeky zástavbou narušující přirozený režim nivy

Vysychání studen v létě

Veškerá voda, která naprší, rychle odteče do Berounky prudkými svahu a roklemi, žádná se v území nezadrží a krajina paradoxně vysychá

Chybějící ucelená ochrana před povodněmi na Berounce

Vysychání Tůní (slepých ramen Berounky)

Zanášení koryta Berounky sedimenty z bočních přítoků a z roklí

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Chybějící systematická údržba břehů Berounky správcem toku

Všenory: nepořádek okolo zemědělského areálu v nivě Berounky

Velké bloky orné půdy v nivě Berounky využívané pro zemědělskou velkovýrobu, která omezuje přirozený režim nivy

URBANIZAČNÍ PROCESY (OSÍDLENÍ / KRAJINNÝ RÁZ)

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Konverze rekreačních chat v chatových osadách Jitřenka a Černá Skála na bydlení, bez odpovídajícího dopravního přístupu a bez kanalizace a vodovodu

Nevyužití břehy řeky Berounky pro rekreaci

Rozvoj zastavěného území Dobřichovic v nivě Berounky

Fyzický srůst zástavby obcí Řevnice, Lety, Dobřichovice a Všenory

Zastavění nivy Berounky v Černošicích, Všenorech a Řevnicích objekty pro individuální rekreaci

Hrozba zastavění louky mezi Všenory a Dobřichovicemi a železniční tratí

Zástavba v záplavovém území Berounky

Disproporční rozvoj rezidenční funkce sídel způsobující absolutní závislost sídel na hl. m. Praze

PROSTUPNOST KRAJINY PRO ČLOVĚKA A CESTNÍ SÍŤ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Kolize mezi pěšími a cyklisty na stezkách a cestách podél Berounky (zejména cyklostezka na levém břehu Berounky v Letech)

Chybějící kontinuální prostupnost pro pěší a cyklisty podél Berounky od Černošic po Řevnice (a dále k Zadní/Hlásné Třebani a Karlštejnu), zejména pak v úsecích Černošice (radotínská ul.) – Dolní Mokropsy a Řevnice – Zadní Třeboň

Chybějící kultivace, zobytnění a rekreační využití břehů Berounky umožňující přístup k řece

Neprostupnost mezi částmi obce V Průhonu a Na Skalách (propojení obou částí obce zničené erozní činností řeky Berounky v jejím meandru)

Velmi obtížná prostupnost krajinou od Berounky ke Karlickým lesům

Nedostatek cest v nivě řeky pro krátkodobou a každodenní rekreaci v území

NIVA BEROUNKY

17

EKOLOGICKÁ STABILITA / MIGRAČNÍ PROSTUPNOST / ÚSES

➔ **A.6b PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY ÚSES I

➔ **A.6c PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY ÚSES II

NRBK v ose Berounky ve střetu se zástavbou v Mokropsech

Dvě větve LBC východně od Černošic vymezené na orné půdě (nefunkční)

Chybějící vložené LBC v NRBK východně od Černošic na hranici s hl. m. Prahou

Chybějící vložené RBC v NRBK v prostoru Černošic

Rozpory vymezení NRBK v ZÚR a ÚP mezi Černošicemi a Všeroby

LBC k údolí Klučku vymezený na orné půdě v kontaktu se zástavbou (nefunkční)

Větev lokálního ÚSES od Dobřichovic ke Karlíku vedený přes zastavěné území a po orné půdě (nefunkční)

LBC na větvi lokálního ÚSES od Dobřichovic ke Karlíku s nedostatečnou výměrou

Zdvojení prvků lokálního ÚSES v nivní louce mezi Lety a Řevnicemi

OHROŽENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

➔ **A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Povodně na řece Berounce

NIVA BEROUNKY

17

VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Krajinný park Berounka.

RÁMCOVÉ PODMÍNKY VYUŽITÍ (CÍLOVÉ KVALITY) KRAJINNÉHO OKRSKU

Rekreaci přizpůsobená kulturní krajina nivy Berounky, kde jsou zemědělsky využívané části krajiny přizpůsobeny přírodním podmínkám nivy (vysoký podíl ekologicky stabilnějších kultury luk, pastvin, sadů a zahrad) a členěné hustou sítí cest, pěšin a přírodní zeleně, zatímco jsou části krajiny přímo související s korytem řeky řešené jako přírodě blízké parky. V této krajině jsou prostorově stabilizovaná, plně vybavená obytná sídla.

RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Vytvořit prostorové podmínky pro změnu využívání pozemků v nivě: v přirozeně bezodtokých místech nivy vytvořit podmínky pro rozvoj mokřadů, vytvořit podmínky pro revitalizaci koryt potoků, přizpůsobit zemědělské kultury občasnému zaplavení.

Vytvořit podmínky pro ochranu zastavěných částí sídel před záplavou.

Vytvořit prostorové podmínky pro rozvoj břehových ekosystémů a pro prostupnost nivy pro pěší a výletníky na kolech.

Vytvořit podmínky pro tranzitní cyklistickou stezku podél Berounky mimo zastavěná území sídel, aby byly eliminovány nynější kolize mezi tranzitujícími cykloturisty a místními obyvateli.

Stabilizovat zastavěná území sídel, předcházet dalšímu propojování sídel (zejména mezi Dobřichovicemi a Lety a Všenory) a dalšímu zastavování nivy, v zastavěných územích respektovat vodní režim nivy (nezvyšovat míru zastavění, infiltrovat maximum srážkových vod atp.).

UPOZORNĚNÍ NA VÝSKYT PRIORITYNÍCH OPATŘENÍ ČI ÚPRAV

Vytvořit podmínky pro prostupnost a revitalizace koryta Berounky.

Vytvořit prostorové podmínky pro změnu využívání pozemků v nivě, přispívající k obnově hydrologické funkce nivy.

Vytvořit podmínky pro bezkolizní převedení tranzitní cyklistické dopravy podél Berounky, optimálně mimo zastavěná území sídel.

Důsledně předcházet dalšímu propojování sídel, ani nepřipustit jakékoli plošné zmenšování stávajících fragmentů krajinných prostorů mezi zástavbou sousedících sídel a obcí.